

Кременчуцька загальноосвітня школа I-III ступенів № 22

Кременчуцької міської ради Полтавської області

**Методична розробка уроку позакласного читання
в 3-му класі: «Барви осені».**

Учитель початкових класів

Холод Лариса Павлівна

(спеціаліст вищої кваліфікаційної
категорії)

Урок читання

Автор: учитель початкових класів Кременчуцької загальноосвітньої школи

I – III ступенів № 22 Холод Лариса Павлівна

Тема: Позакласне читання. «Барви осені».

Мета: Вчити дітей зв'язно висловлювати думки, добирати образні порівняння, використовуючи спостереження за осіннім довкіллям. Познакомити з новими творами про осінь. Розвивати швидкість читання. Розширювати уявлення дітей про красу рідної землі в різні пори року (особливо восени). Виховувати спостережливість, любов до природи, естетичний смак.

Обладнання: Таблички для мовної розминки, скоромовки, таблиця з деформованим текстом, репродукція І.Левітана «Золота осінь», таблички із завданнями для ігор «Шифрувальники», « Назвіть перелітніх птахів», виставка книг про осінь.

Хід уроку

I. Організаційний момент.

В добрий час!

Рада, діти, бачить вас!

Ви почули всі дзвінок?

Він покликав на урок.

Кожен з вас приготувався?

На перерві постарався?

Вчитель: Психологи стверджують, що для того, щоб людина гармонійно себе почувала, їй за день необхідно відчутти за день відчутти 12 обіймів .Я гадаю, що ,коли ви йшли до школи кожного з вас приголубила своїми лагідними руками ваша матуся.А тут в школі вас всіх я хочу обійняти своїм добрим поглядом.

II. Повідомлення теми уроку і мети уроку.

Тема уроку: Барви осені.

Завдання уроку: Вчись читати, говорити, спостерігати, думати, творити.

-Пригадайте прислів'я, які б могли стати девізом нашого уроку:

1) Книга вчить...

- 2) Книга-твій друг...
- 3) Одна книга...
- 4) З книгою подружишся...
- 5) Хто більше читає...

Ш. Мовна розминка.

- 1.-Діти, чи ви добре сьогодні поснідали? А чи не забули злизати вареннячко з губ? Давайте оближемо язичком губки.
2. Тепер кінчиком язичка почистимо верхні зубки з обох сторін, тепер нижні.
3. Наберіть повітря в ротик і попереганяйте його з однієї щічки в іншу.
4. Тепер надуємо повітряні кульки.
5. Уявіть, що ви самі повітряна кулька і повільно здуваєтесь.
6. А зараз покладаємо язичком по піднебінню з відкритим і закритим ротиком.
7. Вам сподобалося? Тоді губки широко розтягніть у посмішку і витягніть у трубочку.

Вправи для розвитку дихання.

1. Дихання «Ніс».
2. Дихання «Ніс-рот».
3. «Дихання по сходинках».
4. Погасимо свічку на відстані.
5. Подмухаємо на гарячий чай.
6. Затримаємо дихання на 10 секунд.
7. -А зараз сильний осінній вітер роздуває осінні листя.

Проспіваємо голосні звуки:

-звук(а) на мелодію пісні «В лісі народилася ялинка»;
звук(у) на мелодію пісні «Посмішка».

Хвилинка скоромовлення.

-Продовжуємо орфоепічну зарядку і завітаємо у гості до сороки – білобоки.

Повторення вивчених скоромовок.

Загадка

Стоїть хлопчик під пеньком,
Накрив голову брильком.(Гриб)

Заучування скоромовки:

Гриб говорить до гриба:

-Вчора був ти тут хіба?

І промовив гриб грибку:-

А я виріс за добу!

Читання скоромовки

-очима;

-губами;

-1 ряд;

-2 ряд;

-3 ряд;

-всі разом.

Інтонування.

-Промовте скоромовку весело. Тепер сумно.

-Яка інтонація більше підходить до цих рядків?

IV.Робота за темою уроку.

1.Вчитель:-Ой. Як гарно в цей ранковий час!

Сонечко всміхається до нас.Діти, а що ви знаєте про сонечко?

Учень:- Сонце низенько чи високо

Посилає Землі уклін.

З ним приходять пори року

І приносять безліч змін.

Вчитель:- Ось і зараз до нас осінь багряна прийшла. Вона тоді буває чарівна, коли стає золотою. Отже, відкриємо віконечко в природу. Дізнаємося багато цікавого про цю пору року.

2.Робота з деформованим текстом.

Переставте склади і прочитайте текст.

олЗотаьносі

майПролонулотезо колі теч. ьнОсі гладко рева де в кішрозненнявбра. В
ччірідавокаглибо, хон алод, стачи.

соВикимнімсибомневутьплинаспухтірихма. ьнОсі руча
їсвомильоракоми різ дейлю. еЦдовачурапокуро!

3.Словесне малювання.

Перечитайте текст ще раз очима. Закрийте очі і уявіть перед собою усе описане у тексті. Розкажіть, що ви бачите, не відкриваючи очей.

-Діти, якими словами можна передати рух листків?

-На кого чи на що схожі осінні листочки?

-Чому жовтіють листки восени?

4.Довідкове бюро.

Природна зелена речовина-хлорофіл виробляється рослиною під дією сонячного тепла і світла. А так як восени його меншає. Тому виступають жовті або червоні барвники. Які були приховані.

-За допомогою чого ще можна відтворити красу осінньої природи?

Фарби в осені чарівні,

То небесні, то земні,

То холодні-сірі, сині.

То гарячі-як вогні!

То червоні. То багряні,

То веселі, то сумні,

То бурхливі, то спокійні-

Розлилися по землі.

Художники часто зображають на своїх полотнах осінню природу. Але картину «Золота осінь» Ісака Ілліча Левітана вважають кращою з усіх творів про осінню природу.

Художник оспівав радісну і урочисту у своєму величавому спокої осінь, передав красу рідного краю.

5.Бесіда за картиною.

-Про що ця картина?

-Придивіться, яка трава восени?

-Чи всі дерева одягли золоте вбрання?

-Яке небо на картині?

-Якою здається вода в річці?

-Яке восени сонце?

-Що видно на високому березі вдалині?

-Що найбільше сподобалося вам у цій картині?

6.Слухання легенди.

За народним переказом Осінь-старша дочка Сонця. Вона останньою залишила батьківський дім і стала на Землі четвертою порою року. Посилаючи Осінь на Землю, Сонце сказало: «Забирай усе моє багатство. Я віддаю тобі все своє золото. Будь щедрою-люди полюблять тебе». І Осінь, як ми бачимо, виконує наказ свого батька. Кожного року посилає нам щедрі дарунки полів, садів, а також чарує нас своїм осіннім золотом.

- Тож давайте зробимо осені компліменти. Доберіть слова-ознаки до слова осінь.

Фізкультхвилинка.

7.Звіт творчих груп.

-А де ж ми можемо відчути подих осені?

Тож клас було поділено на 4 групи. Кожна група отримала своє завдання - дослідити певну ділянку: ліс, сад, город, квітник. Принести дари осені з дослідженої ділянки. Діти добре попрацювали і обрали найкращі твори, що представляють їхні групи.

-Отже, слово лісовичкам. Які таємниці природи ви розгадали, які дива спостерігали?

Творчий звіт групи «Лісовички».

Осінь кличе нас до лісу.

Там шипшина аж горить,

Спілі жолуді, горіхи-

Скільки хочеш їх беріть.

На калині скаче білка .

Носить шишки до дупла.

Така хитра, така хитра,

Ніби з казочки прийшла.

Вчитель: -Наша білочка теж ніби з казочки прийшла. Вона буде допомагати нам на уроці проводити словникову роботу. А ще лісовички передають нам горішки, але вони незвичайні, загадкові. Треба з розсипаних слів скласти прислів'я. (Діти розлушують горішки і дістають завдання).

1.яблуками капустою а Вересень жовтень пахне. (Вересень пахне яблуками, а жовтень капустою).

2.за дощ Осінь веде іде собою. (Осінь іде-за собою дощ веде).

3.а три день Восени кисне блисне. (Восени день блисне, а три кисне).

4.гаю птиць із та по краю виганяє Жовтень ходить. (Жовтень ходить по краю та виганяє птиць з гаю).

-А ще лісовички принесли нам дари лісу: шишки, жолуді, грибочки.

Творчий звіт групи «Городники».

Вже сонце не гріє

Не жовтіє жито,

Мак не червоніє-

Тільки мряка сіє

Крізь небесне сито.

Посох горошок на городі.

Мачок вже цвіт давно згубив.

Високий соняшник на грядці

Журливо голову схилив.

Звозить осінь до комори

Кавуни і помідори.

І вантажить гарбузи

На машини і вози.

Загадки від «городників» про овочі.

Творчий звіт групи «Садівники».

У осені щедра рука

«Заходьте»- вона з двору гука.

І яблука трусить з гілок,

І сипле в портфелі сливок.

Солодкий зриває виноград

І кожен з нас осені рад.

Осінь барвиста ходить садами-
Всіх пригощає щедро плодами.
Осінь збрала груші медові,
Нам простелила трави шовкові.
Дух яблуневий в нашій коморі
Пахне у хаті, пахне надворі.
Осінь барвиста, щедра і мила
Знов урожаєм всіх пригостила.
(Садівники виносять дари саду).

Завдання від «садівників»: Визначити, з якого дерева здув осінній вітер листочок.

Звіт творчої групи «Квітникарі».

Жовте листя опадає
І кружляє у танку.
Доцвітають хризантеми
І жоржини в квітнику.
Тут гладіолуси розкішні,
Барвисті айстри аж горять...
А серед них-жоржини пишні
Осіннім цвітом майорять.

Цікаве завдання від «Квітникарів»: розшифрувати назви осінніх квітів.

Х.И.А.Т.М.

А.С.Р.

Ч.Р.О.Р.В.Ц.

8.Робота над текстом «Осінній господар»

Вступна бесіда.

-Діти, який місяць зображено на цьому малюнку?

-Цей місяць у народі називали «грязник», «хмурень», «зазимник», «листовій». Але офіційно його назвали жовтнем тому, що... Подумайте!

Словникова робота:

Убрав золотом, паморозь.

Читання тексту підготовленим учнем.

Перевірка сприймання.

Повторне читання.

Бесіда за змістом:

- **Чому Жовтень ми називаємо працьовитим? Яку роботу він виконує?**
- **Чому Жовтень не дружить із Сонечком? Хто радіє Сонечку?**

Читання тексту «Естафетою»

Гімнастика для очей.

Гра «Дочитай речення до кінця».(Вчитель починає читати речення, учні знаходять його в тексті і дочитують).

Загадка

Як нема його-чекають..

Як прийшов-усі тікають. (Дощ).

Читання тексту «Дощиком»

Дощик почався.

Дощик сильніший.

Злива!

Дощик слабшає.

Дощик закінчився.

Вчитель:- «Весь світ – це загадка без краю,

Запитанням – немає кінця.

Але це доти - поки не читаєш,

А там – все стане на свої місця!» Н.Куфко.

- **Тож ми з вами самі читали, спостерігали за цією прекрасною порою року - які ж кольори притаманні осені?**
- **-Але найбільше жовтого кольору, жовто-гарячого. Це колір золота. Тому і осінь ми називаємо золотою. А про золоту осінь ви можете прочитати ось в цих книжечках**

9. Виставка книг про осінь.

- Діти, пам'ятайте: природа-це казка, яку треба читати серцем із любов'ю.

10. Тест-гра.

1. Якщо ви не смітите на вулицях- сплесніть у долоні.

2. Якщо ви не спалюєте листя у дворі, дим якого забруднює повітря шкідливими речовинами-почухайте носа.

3. Якщо ви не розбиваєте скляні пляшки, не кидаєте їх на землю, в річку, траву-погладьте себе по голівці.

4. Якщо ви розмовляєте з батьками про екологічні проблеми міста- підніміть дві руки.

5. Якщо болить душа, коли бачите понівечене дерево, зрубану ялинку, забруднену річку-покладіть руку на серце.

6. Якщо хочете дружити з природою, жити з нею в згоді, красі, мирі- візьміть один одного за руки і підніміть їх вгору.

V. Підсумок уроку. Гра «Мікрофон».

- Діти, чого ви навчилися на уроці?

- Що найбільше сподобалося?

Дуже ви були старанні.

Отже всі ви-учні гарні.

І за труд ваш на уроці

Вам подякувати хочу.

Прочитайте мовний приклад:

МО+ЛОД+ЦІ!

VI. Завдання додому.

Лісовичкам: Підготувати цікаві повідомлення про життя тварин восени.

Садівникам: Придумати казку «Осішня історія» і намалювати малюнок до неї.

Городникам: Прочитати за вибором одне оповідання про осінь. Обгрунтувати свій вибір.

Квітникарям: Підібрати 5 загадок, 5 прикмет про осінь.

Цей світ як казка, як безмежне диво!

Захоплює,дивує,кличе ввись.

Життя чарівне.Я така щаслива.

І ти до цього світу придивись.

В душі одразу сонечко засяє.

І забринить проміння доброти,

Бо світ нас всіх як мати пригортає,

Лиш серденько відкрий до світла ти.

- **Тож будьте і ви, діти, як маленькі сонечка. Творіть добро, допомагайте тваринам, любіть свою землю-матінку і вона відповість вам любов'ю і щедрістю.**